ECLI:LV:AT:2026:0331.SKA039626.5.L

Nr. 670017925, SKA-396/2026

Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2026.gada 31.martā

[1] Senātā saņemta pieteicēja /Persona A/ blakus sūdzība par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2025.gada 28.novembra lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu.

Pieteicējs vērsies administratīvajā tiesā ar pieteikumu par Zemgales rajona tiesas tiesneses rīcības un nolēmuma tiesiskumu civillietā Nr. C73359024, par Tieslietu ministrijas rīcību sakarā ar pieteicēja sūdzību par tiesneses rīcību un nolēmumu, kā arī par atlīdzinājuma noteikšanu.

Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmumā norādīts, ka tiesas un tiesneša rīcība un lēmumi, kas pieņemti tiesvedības ietvaros, īstenojot tiesu varas funkcijas, nav saistāmi ar darbību valsts pārvaldes jomā un nav pārbaudāmi administratīvā procesa kārtībā. Savukārt prasījums par tiesneses saukšanu pie atbildības nav uzskatāms par pieteicēja subjektīvo tiesību aizsardzību administratīvajā procesā un šis prasījums nav pieļaujams. Tādējādi pieteikums nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā (Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 1.punkts). Tā kā pamatprasījums nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā, tad nav pieļaujams arī tam pakārtotais atlīdzinājuma prasījums.

[2] Izskatāmajā gadījumā ir būtiski vispirms noskaidrot, kāds ir bijis pieteicēja mērķis, vēršoties Tieslietu ministrijā un administratīvajā tiesā.

No Tieslietu ministrijas pieteicējam sniegtās atbildes izriet, ka pieteicējs ministrijai paudis neapmierinātību ar tiesneses pasludināto spriedumu civillietā, par ko prasījis kaitējuma atlīdzinājumu.

Pieteikumā tiesai izklāstīti iebildumi pret tiesneses rīcību civillietas izspriešanā, kā arī pret Tieslietu ministrijas rīcību, neatlīdzinot pieteicējam tiesneses nodarītos zaudējumus un kaitējumu.

Savukārt blakus sūdzībā norādīts, ka pieteicējs nevēršas tiesā par tiesneses saukšanu pie atbildības, bet gan prasa pārbaudīt un sniegt atzinumu, vai tiesneses rīcība civillietas izskatīšanā atbilst Civilprocesa likuma 2.pantam un likuma „Par tiesu varu” regulējumam, kā arī noteikt atlīdzinājumu saistībā ar tiesneses un Tieslietu ministrijas rīcību. Pieteicēja ieskatā, Tieslietu ministrijai kā tiesneses darba devējai jānes atbildība par tiesneses pieļautajām kļūdām tiesvedības procesā.

Ievērojot minēto, senatoru kolēģija secina, ka pieteicēja mērķis ir panākt, lai Tieslietu ministrija un secīgi administratīvā tiesa atzīst (konstatē) konkrētus civillietas izskatīšanā pieļautus pārkāpumus un tiesas sprieduma prettiesiskumu, kā arī atlīdzina pieteicējam materiālos zaudējumus un nemantisko kaitējumu. Tādējādi neatkarīgi no tā, kādus vārdiskus formulējumus pieteicējs izmanto, faktiski pieteicējs sūdzas par Zemgales rajona tiesas (tiesneses) rīcību, tai pildot tiesas spriešanas funkciju. No Administratīvā procesa likuma 1.panta

trešās daļas pirmā teikuma un 5.punkta kopsakarā ar 3.panta trešo daļu un 89.pantu nepārprotami izriet, ka nolēmums vai darbības tiesvedības procesā nav ne administratīvais akts, ne faktiskā rīcība, un tādējādi to tiesiskums nav pārbaudāms administratīvā procesa kārtībā, kā to pareizi pārsūdzētajā lēmumā konstatējis rajona tiesas tiesnesis. Līdz ar to pieteikums par Zemgales rajona tiesas (tiesneses) rīcības prettiesiskuma konstatēšanu, par Tieslietu ministrijas rīcību, nekonstatējot tiesas (tiesneses) rīcības prettiesiskumu, un ar tiem saistītais atlīdzinājuma prasījums nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā.

[3] Pieteicējam kā ikvienai personai ir tiesības uz savu aizskarto tiesību aizsardzību vienīgi likumā noteiktajā procesuālajā kārtībā, un prasība ievērot šādu tiesisko kārtību neliedz tiesības uz taisnīgu tiesu. Pieteicējam ir saprotama likuma „Par tiesu varu" 13.panta sestajā daļā un Civilprocesa likumā noteiktā kārtība tiesas nolēmumu civillietā pārsūdzēšanai, un šīs kārtības apiešana tādēļ, ka pieteicējs tās ietvaros nav sasniedzis sev vēlamo rezultātu, nav pieļaujama. Neviena tiesību norma neparedz privātpersonai tiesības pieprasīt, kā arī Tieslietu ministrijai kompetenci sniegt atzinumu par to, kādas kļūdas lietas izskatīšanā pieļāvis lietu izskatošais tiesnesis un kā būtu bijis pareizi jāizskata konkrēta lieta. Tas nav alternatīvs instruments tiesas spriešanas tiesiskuma pārbaudei.

Pieteicēja subjektīvie ieskati nevar mainīt likumā noteikto kārtību, līdz ar to blakus sūdzībā minētie apsvērumi, tostarp par tiesībām uz taisnīgu tiesu, nav pamatoti.

[4] Ievērojot minēto, pārsūdzētais tiesneša lēmums ir pareizs, savukārt pieteicēja blakus sūdzība ir acīmredzami nepamatota. Tas ir pamats atteikt šīs blakus sūdzības izskatīšanu.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 320.[1]pantu un 338.panta astoto daļu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt izskatīt /Persona A/ blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2025.gada 28.novembra lēmumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore A. Kovaļevska Senatore L. Konošonoka
Senatore I. Meldere